

Zavod za gozdove Slovenije
Slovenia Forest Service

Interreg Co-funded by
the European Union

Alpine Space

Forest EcoValue

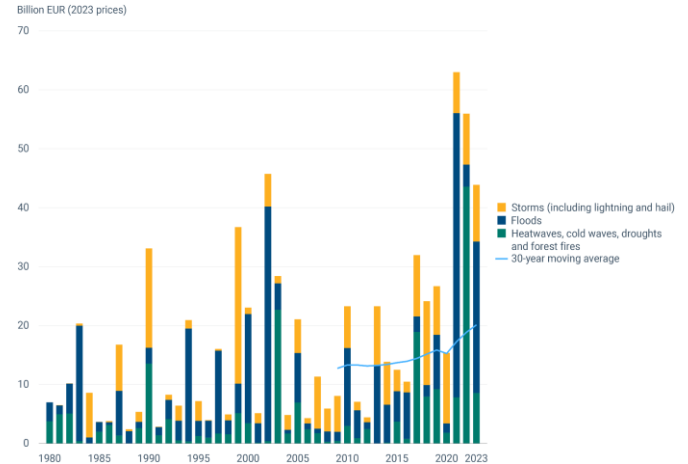
Vloga javne gozdarske službe pri celovitem sistemu urejanja hudournikov – Izsledki projekta Forest EcoValue

mag. Matjaž Guček, Živa Bončina, dr. Tina Simončič, dr. Irena Mrak, Miha Kostevc, dr. Aleš Poljanec

Gozdarski Inštitut Slovenije, 25.september 2025

Uvod - poplave

- Ekstremni vremenski dogodki in poplave = škoda
- Projekcije podnebnih sprememb = bolj intenzivni ekstremni vremenski dogodki
- Skupen izziv v gorskih in hribovitih območjih – različni pristopi
- Slovenija – država z daleč največ škode po ekstremnih vremenskih dogodkih na prebivalca (EAA, 2024)
- Zmanjševanje poplavne ogroženosti – usmerjeno v ukrepanje po poplavih
- Gozdovi v Sloveniji – ključni za blaženje vplivov ekstremnih vremenskih dogodkov

Uvod – učinek gozda

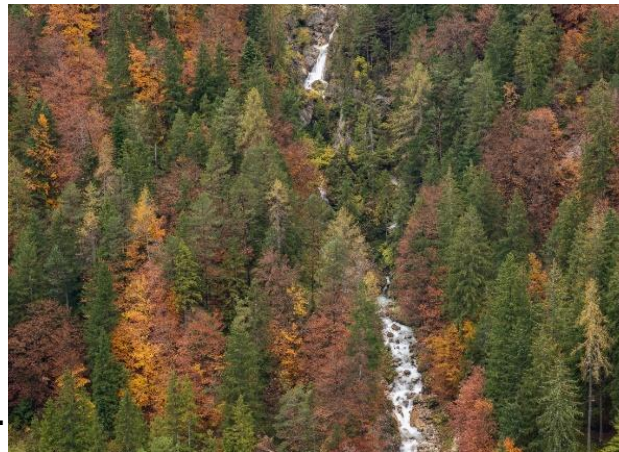
Pomen gozdov pri blaženju posledic
hudourniških procesov

- Mehanska stabilizacija tal na velikih površinah
- Zmanjševanje površinskega odtoka – intercepcija padavin, evapotranspiracija ...

Velik pomen primerne aktivnega,
prilagojenega gospodarjenja z gozdovi

Neustrezno gospodarjenje – problem
lesnega plavja

Vplivi podnebnih sprememb na varovalni
učinek gozda

Uvod – posledice poplav so jasno vidne v okolici naselij...

India, 2025; (Foto: A.P.)

Switzerland, 2025; (Foto: A.P.)

Bosna and Herzegovina, 2024; (Foto: AP)

Italy, 2024; (Foto: Profimedia)

Poland, 2024; (Foto: EPA)

Spain, 2024; (Foto: EPA)

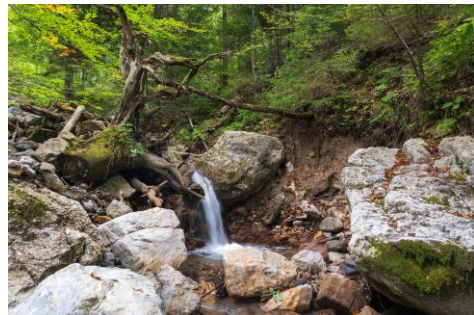

Slovenia, 2023; (Foto: Aljoša Kravanja)

Germany, 2021; (Foto: Reuters)

... stanje v zalednih vodah je pogosto očem skrito

Projekt Forest Eco Value

Cilji:

- Ocena prednosti in slabosti sedanjega sistema gospodarjenja z gozdovi na hudourniških območjih
- Predlog izboljšav gospodarjenja z gozdovi na hudourniških območjih
- Priprava metodologije pregleda hudournikov v zalednih predelih
- Preizkus metodologije pregleda hudournikov na pilotnem območju – Občina Tržič

Dogodki v okviru projekta – prednosti, slabosti, predlogi

Delavnica: urejenost področja, zakonodaja, terminologija, smernice in ukrepi na hudourniških območjih

Primeri dobre prakse iz KE Železniki

Tridnevno usposabljanje o hudourniškem pregledništvu v Ossiachu (Avstrija)

Delavnica: izzivi upravljanja hudournikov v okviru gozdarstva in ključni koraki za nadaljnji razvoj

Usposabljanje o hudourniškem nadzorništvu v Avstriji – 1. del: pravne in teoretične osnove

Medsektorsko sodelovanje je ključno za razvoj celovitega sistema zmanjševanja poplavnne ogroženosti

PROSTORSKO NAČRTOVANJE

Gradnja zunaj poplavnih območij

PREPREČUJE
NEPRIMERNE
GRADNJE

TEHNIČNI UKREPI

Gradnja in vzdrževanje tehnične infrastrukture

ZAŠČITI

GOSPODARJENJE Z GOZDOVI

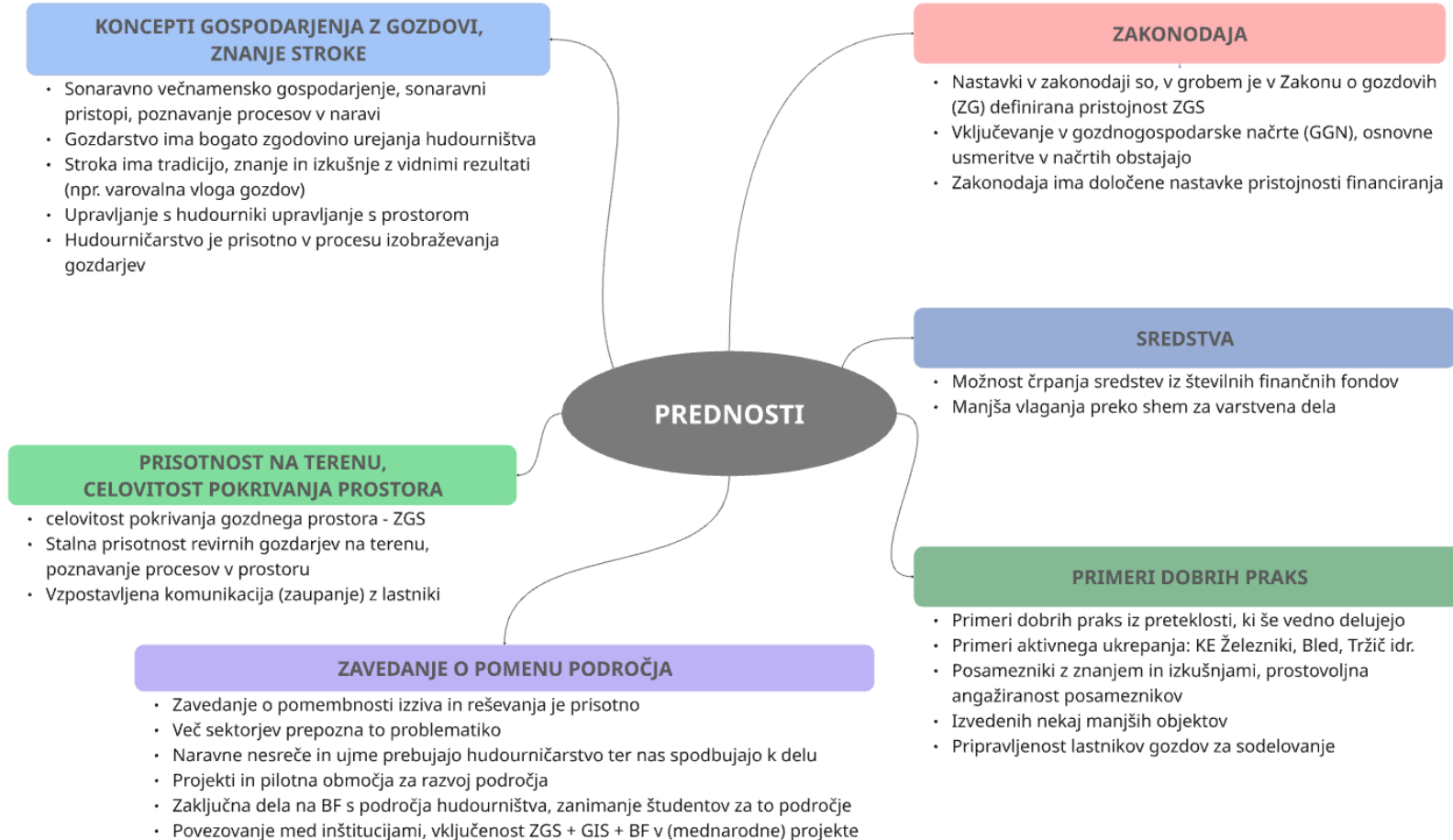

Rastišču in podnebnim spremembam prilagojeno gospodarjenje z gozdom.

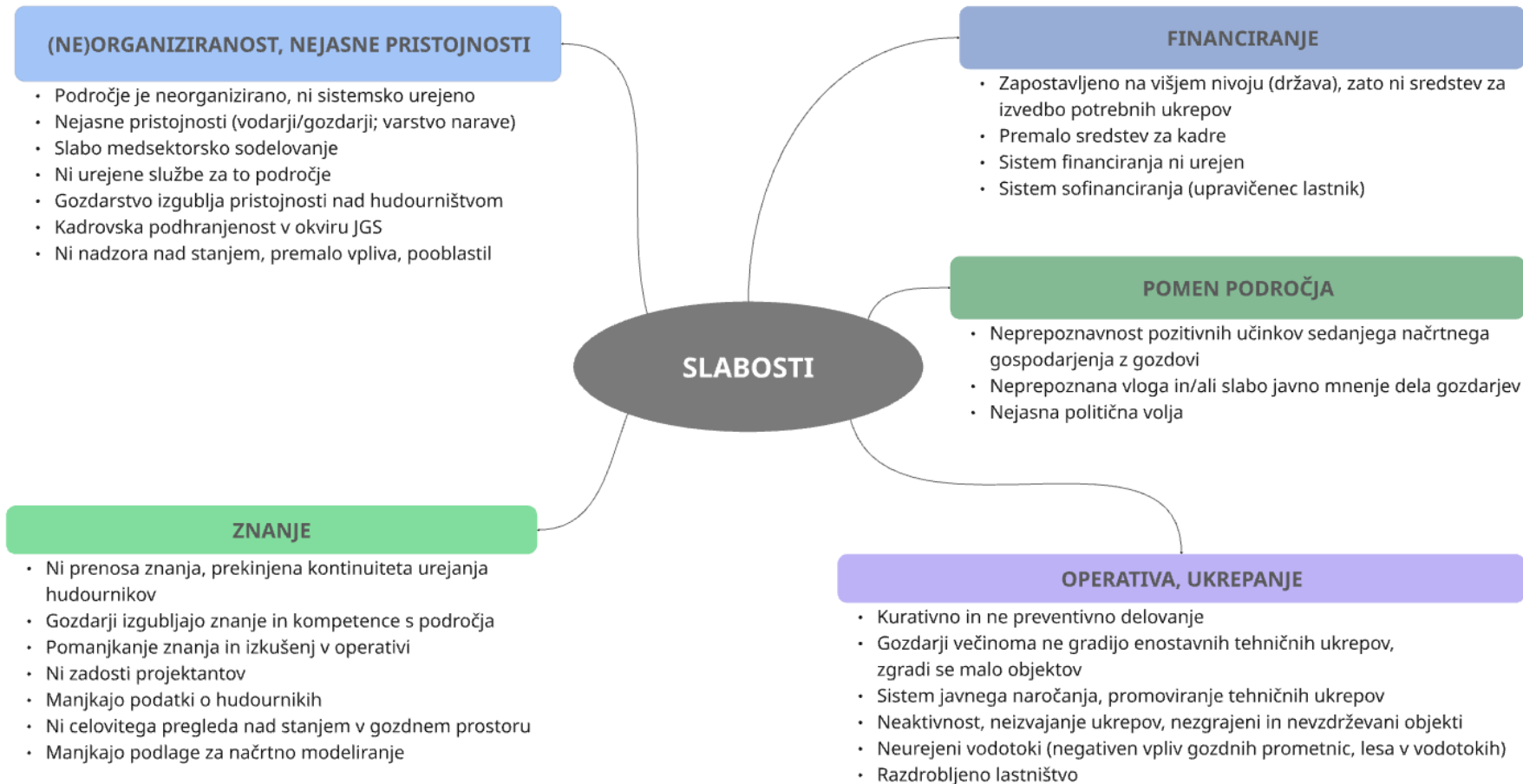
STABILIZIRA

Glavne prednosti urejanja hudournikov v gozd. sektorju

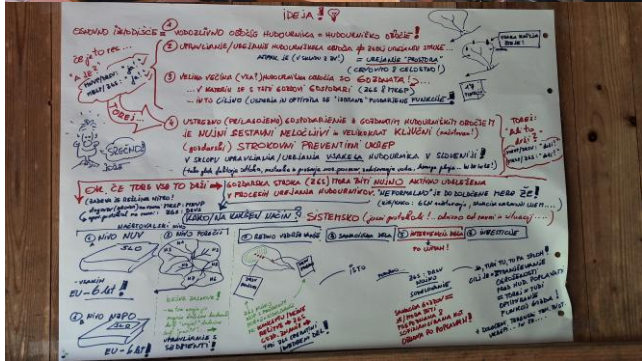

Glavne slabosti urejanja hudournikov v gozd. sektorju

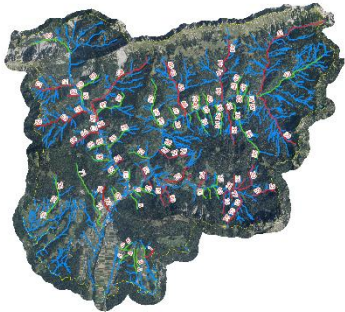

Predlogi za nadaljnji razvoj sistema

- Jasna določitev pristojnosti in odgovornosti
- Posodobitev zakonodaje
- Ustanovitev službe za hudourničarstvo znotraj ZGS
- Dopolnitev koncepta načrtovanja, gradnje gozdnih prometnic in gojenja v hudourniških območjih
- Celostni sistema hudourniškega nadzorništva v gozdnem prostoru (na GIS podprt sistem)
- Zagotavljanje interdisciplinarna usposabljanja (gozdarji o vodarskih vprašanjih in vodarji o gozdarstvu)
- Učinkovita izvedba nujnih ukrepov
- Politična podpora, stabilno financiranje, ozaveščanje javnosti ter svetovanje lastnikom zemljišč
- Učinkovito medsektorsko sodelovanje

Metodologija pregleda hudournikov na pilotnem območju – Občina Tržič

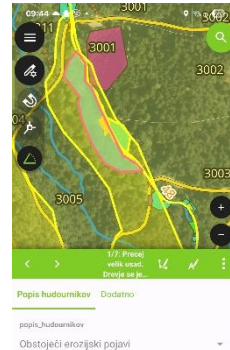

Analiza hudournikov pred terenskim popisom

- 50 % problematičnih hudournikov
- 2/3 hudournikov ogroža infrastrukturo
- 39 % hudournikov ima obstoječe tehnične ukrepe

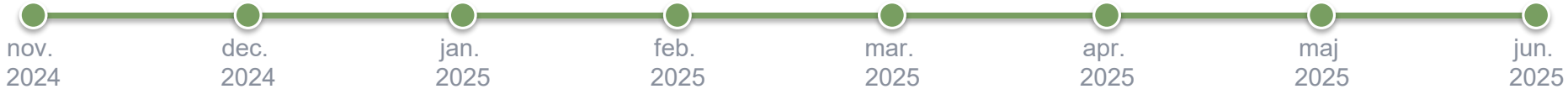
Terensko usposabljanje strokovnjaki za popis hudournikov v Sloveniji

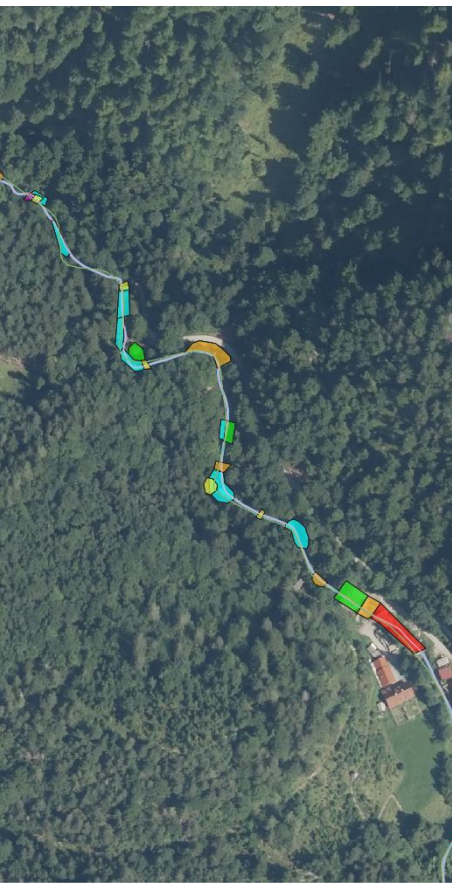
Prilpava navodil in aplikacije za popis hudournikov (projekt QField)

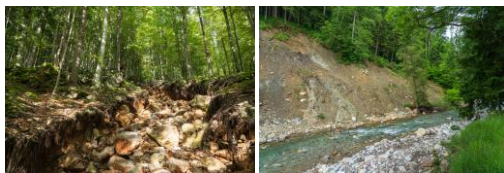
Izobraževanje za predstavitev metodologije popisa hudournikov in aplikacije popisovalcem

Metodologija pregleda hudournikov na pilotnem območju – Občina Tržič

Obstoječi
erozijski pojavi

Obstoječi
sedimentacijski
pojavi

Leseno plavje
in potencialno
leseno plavje

Obstoječa
vodnogosp.
infrastruktura

Prečenje
prometnic

Trenutno stanje
Predlagani ukrepi
Nujnost predlaganih ukrepov
Izvedljivost predlaganih
ukrepov
Fotografije
Opombe

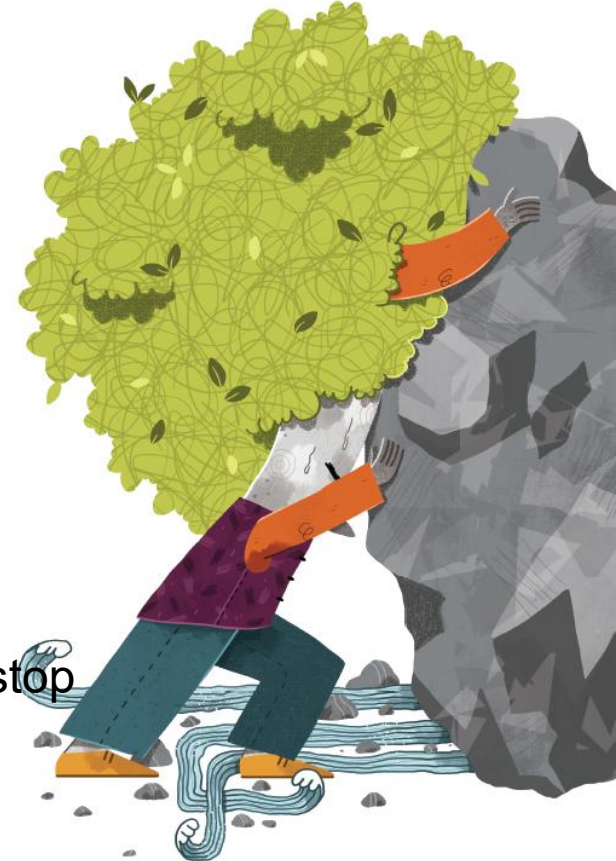
Izzivi pri popisu hudournikov

- Določitev hudournikov – vodotokov s hudournim značajem
- Določitev „problematičnih“ hudournikov kot ključno za racionalizacijo (nadgradnja z vključitvijo kart GeoZS)
- Sloj tehničnih ukrepov
- Do kje popisovati hudournik, ali popisovati vse stranske pritoke? Do kje so ukrepi smiselni?
- Izvedljivost ukrepov močno odvisna od odprtosti.
- Nadgradnja znanja: zaznavanje nemih prič, tehnični, bioinženirski ukrepi,
- Kje tehnični ukrepi / kombinacija / gospodarjenje z gozdovi in bioinženirski ukrepi
- Kaj obravnavati kot pomembno infrastrukturo
- Večjo pozornost nameniti stabilizaciji, premostitvam in odvodnavanju prometnic

Ključna sporočila

- Upravljanje hudournikov v slovenskih gozdovih spregledano področje v zadnjih desetletjih
- Prednost in priložnost: sonaravno in trajnostno gospodarjenje z gozdovi ter celovita pokritost terena z javno gozdarsko službo
- Politična podpora: zakonodaja, zadostno in usmerjeno financiranje
- Problematična območja tudi v zalednih delih – pomen celostnega sistema pregledovanja hudournikov
- Izvedba potrebnih ukrepov – potreben je proaktiven pristop
- Gospodarjenje z gozdovi mora postati del celovitega sistema zmanjševanja poplavne ogroženosti

Hudournike je treba urejevati zato, da bomo mogli odpraviti poplave in škode, ki jih te prinašajo.

Če ne bomo uredili hudournikov, tudi poplav ne bomo odpravili.

Ing. Alojzij Štancar, 1938

Hvala za pozornost.

Zavod za gozdove Slovenije
Slovenia Forest Service

Matjaž Guček, matjaz.gucek@zgs.si
Živa Bočina, ziva.boncina@zgs.si
Tina Simončič, tina.simoncic@zgs.si
Irena Mrak, irena.mrak@zgs.si
Aleš Poljanec, ales.poljanec@zgs.si

Interreg

Co-funded by
the European Union

Alpine Space

Forest EcoValue